

A Politikai Főiskola baráti köre

Ez év októberében Budapesten megalakult a Politikai Főiskola baráti köre. A baráti kör célja, hogy ápolja az iskola, és egykori hallgatói közötti kapcsolatokat, összegyűjtse a volt hallgatók tapasztalatait tanulmányaik hasznosításáról, vitafórumokat, tanácskozássokat szervezzen időszerű politikai, társadalmi kérdésekről, amelyek segítik közös politikai feladataink megoldását, a Magyar Szocialista Munkáspárt megújulását.

Csongrád megyéből sokan tanultak, és szereztek diplomát a Politikai Főiskolán, illetve elődjében, a Pártfőiskolán. E volt hallgatók körében is megvan az igény, hogy igénybe vegyék a politikai intézmény által nyújtandó továbbképzési lehetőségeket, valamint, hogy rendszeresen találkozzanak, és együtt is keressék a válaszokat napjaink feszítő politikai, társadalmi kérdéseire.

Ezért kezdeményezi a Magyar Szocialista Munkáspárt Csongrád Megyei Bizottság Oktatási Igazgatósága, a propaganda- és

művelődési osztály támogatásával a Politikai Főiskola baráti köre Csongrád megyei csoportjának létrehozását. Mindehhez kéri a megyében működő pártszervek és -szervezetek egyetértését és támogatását.

A megyei csoport működési rendjét, programját és alapító gyűlését szervező bizottságnak kell kidolgoznia, illetve megtartania. Szükségesnek látszik egy ügyintéző és képviselői szerv létrehozása is.

Mindezek előkészítése érdekében az MSZMP Csongrád Megyei Bizottság Oktatási Igazgatóságán (Szeged, Bal fasor 39–45.) előzetes megbeszélést tartunk 1988. december 13-án, kedden délután 15 órakor.

Kérjük a Politikai Főiskola és elődje, a Pártfőiskola volt megyei hallgatóinak és mindazoknak a megjelenését, akik mint pártoló tagok támogatják a kör célkitűzéseit, és tevékenységében részt kívánnak venni.

**MSZMP
Csongrád Megyei Bizottság
Oktatási Igazgatósága**

A diákmozgalom helyzetéről

A megyei tanács székházában tegnap, pénteken tartotta soron következő ülését a megyei tanács művelődési és ifjúságpolitikai bizottsága. A résztvevők beszámoltak hallgattak meg a diákmozgalom helyzetéről Csongrád megye iskoláiban — a diákönkormányzat és az átalakulás aktualitásainak figyelembevételével —, s javaslat is hangzott el a további feladatokról illetően. Az ülésen ugyancsak beszámoltak az általános iskolai tanulók egészségi állapotát befolyásoló tényezőkről, valamint az iskolatanácsok megalakulásáról is.

A finn függetlenségi napról

A baráti kör ez évi utolsó összejövetelét holnapután, hétfőn délután fél 6-kor rendezi meg a városi tanács dísztermében. Megemlékeznek a finn függetlenségi napról, majd kis karácsonyi ünnepséggel búcsúztatják az idei esztendő.

Nyugtalan vállalkozók

Nem is oly rég kellemesnek ígérkező eseményre voltam hivatalos. A Vállalkozók Országos Szövetsége a „Kiváló Kisvállalkozó” cím elnyerésére beküldött pályázatokat értékelte. A legeredményesebb huszonnégy között szege-dieket is találhatunk az idén, az Automobil Vegyi Gmk-t. Az ünnepélyes átadás kapcsán megtudhattuk, nem a feltűnési vágy hozta létre ezt az elismerési formát, hanem a kisvállalkozói kör önbecsülése, s bizonyítási törekvése, hogy a közvélemény rosszul általánosít, amikor egy-egy botrány, elmarasztaló bírósági hír marad csak meg az emlékezetében. A semmiből értéket teremtőket mindig is gyanakvós, hitetlenkedés fogadja, pedig csak arról van szó, hogy aki a saját munkájánál többet kockáztat a jövőért, az úgy szeretne a társadalom javára ténykedni, hogy a maga hasznát is megtalálja. S ők a derékhad.

A felszólalások vezérfonalának egy hosszabb távú vállalkozási stabilitás igényét éreztem, s óhaj, hogy talán lesz még olyan gazdálkodási környezet, amely nemcsak a túlélésre, egy-egy év sikerességére tud koncentrálni, hanem a jövőre is. Az ünnepi pillanatok mellett sem lehet arról megfeledkezni, hogy a kisvállalkozások fokozatosan, s az utóbbi időben rohamosan romló körülmények között, egyre lehetetlenebb helyzetbe jutnak. Az eddigi stílus feladásáért meg kell harcolni, s ehhez ma már nem elég a kulisszák mögötti érdekegyeztetés, a nyilvánosság erejére is szükség van. Simsa Péter, a VOSZ elnöke az alábbi felhívást olvasta fel, s adta át az újságíróknak:

A VOSZ FELHÍVÁSA

A VOSZ elnöksége, felismerve a közeljövő gazdaságpolitikai döntéseinek rendkívüli súlyát, felelőssége tudatában kötelezettségének érzi — miután eddigi szakmai észrevételei a kormánytól nem találtak meghallgatásra —, hogy véleményével a nyilvánossághoz forduljon.

Mindenki számára világossá kívánjuk tenni, hogy a tervezett gazdaságirányítási intézkedések nem szolgálják a kormány által meghirdetett kibontakozást, sőt éppen ellenkezőleg, a gazdaság valamennyi szektorának szétzilálását, a jövő felélését eredményezik.

A kormány elképzelései és előterjesztései szerint a megtermelt nyereség 70-80 százalékanak elvonása után a fennmaradó nyereségnyerésből kell biztosítani a dolgozók anyagi ösztönzését, a vezetői érdekeltségét, a tulajdonosi osztályt és a termelési színvonal fenntartását, fejlesztését. Nyilvánvaló, hogy ilyen arányok mellett elképzelhetetlen az újonnan elfogadott társadalmi törvény funkcionálása, és a gazdasági megújulást eredményező szerkezetváltás.

Az elvonások mértékén túl elfogadhatatlannak tartjuk azok tervezett módszerét is. A megtévesztően költségek közé rejtett, vagy a nyereségadózást megelőző elvonási megoldások a már többször kudarcot vallott központosított alapképzés újraélesztését jelentik. Ezek a módszerek alkalmasak arra, hogy megtéveszték mind a gazdálkodókat, mind a munkavállalókat, elhítelve velük azt, hogy hatásuk nem a közvetlen fogyasztást, az életszínvonal csökkenését eredményezi. Holott ezek közvetlenül, és az infláció gerjesztésével is ez irányba hatnak.

A termelőerők ilyen rendszerű és mértékű kizsákmányolása a történelem során már bebizonyította, hogy évtizedekre visszaveti a gazdasági-társadalmi fejlődést. A jelenleg teret nyert, rövid távú költségvetésre szűkült gazdaságpolitika mindnyájunk holnapjának kenyeret pusztítja.

A kormány vállalkozásbarátnak hirdette, de valójában vállalkozásellenes gyakorlatát — visszaélve az állampolgárok kiszolgáltatottságával, a Parlament objektív

felkészületlenségével — félrevezeti mind a belföldi, mind a külföldi közvéleményt és a befektetőket.

A vállalkozások száma és teljesítőképessége már két év óta drasztikusan csökken, annak ellenére, hogy a gazdaságon belüli kíváncsok arányukat még korántsem érték el. Ennek elhallgatása a társadalom tudatos félrevezetése. A tényekkel ellentétben, a pénzügyi vezetők minden évben a vállalkozások helyzetének egyértelmű javítását állította, és állítja ma is.

A magánvállalkozók, akik a legtöbbet adják a társadalomnak a kapott támogatásokhoz képest, és akik a legnagyobb kockázatot vállalják, fel kell hogy emeljék a szavukat az 1989. évre tervezett gazdaságirányítási intézkedések ellen. Felhívásunkkal követeljük a vállalkozási nyereségadó tervezett mértékének, a törvény rendszerének, a felhalmozott eszközök szabályozásának korrekt átrondolását, a társadalombiztosítás terheinek érdemi csökkentését, a személyijövedelemadó-törvény, valamint az általános forgalmi adó törvény rendszerének és mértékének újratárgyalását, a valós hatások bemutatását, és az egyéb csatornákon történő, valamennyi tervezett elvonás határozott elutasítását.

A jelenlévők egyetértettek a megfogalmazásokkal. Konkrét tapasztalatok sorajzottak elő: Egy gmk-nak, annak ellenére, hogy szerződött a nagykereskedelmi vállalat, százezer méternyi textilanyagot csak fogyasztói áron kaphatott meg. Több százezer forintnyi többletköltséget, csak emiatt. A külföldről behozott varrógépek vámkedvezményének elszámolásáról a vámosok és a Pénzügyminisztérium egymásnak ellentmondó álláspontot képviselnek. Egy-egy munkahely megteremtése szintén sok pénzbe kerülne az államnak, itt egy közösség vállalja át ezt a terhet. Nem lenne szabad ezt figyelmen kívül hagyni, s csak az elvonásokra koncentrálni úgy, hogy visszaosztásról szó sincs. Egy építőipari kisvállalkozat 1986-ban négy évre lekötötte a kapacitását, ezért akkor még dícsért járt. Most magukra vessenek, hogy a vállalt áron nem tudják azt teljesíteni. Csak a hatósági árvaltozást lehet továbbhárítani a vevőre, de a saját felmérések szerint ez csak a 15 százalékat teszi ki az árszárvaltozásnak. Csak egy szállító, például az Épfa, az idén tizenötször emelt árat. Így 200 millió árdifferencia halmozódott fel. Ezt kéne szép szóval, vagy bírósági végzéssel elfogadtatni az építőkkel. Áthidaló megoldásként hitelre lenne szükség, az elnök tiznél több banknál járt, 24 százezer kapott is, innen-onnan. De létezik-e olyan nyereséges vállalkozás, ami ezt a költséget is fedezi? Összefoglalva: a gazdaság többi résztvevője nem egyenrangú partnerként kezeli a vállalkozókat, s ezen szeretnének mielőbb változtatni.

Röviden a szegediekéről: az Automobil Vegyi Gmk 1983-ban 5 fővel alakult meg, autós vegyipari cikkek gyártására. Most vagyonuk 40 millió forintnyi. Jelenleg 20 ember 80 millió forintos termelési értéket állít elő egy évben. Az idén hét új termékkel jelentek meg, s ugyanennyire megvan az elképzelés, bármikor piacra lépnek vele, ha érdekük úgy kívánja. A tőkés export kevesebb a tavalyinál, mert nem jár rá adókedvezmény, jövőre ismét növelni fogják, ha erre jár a preferencia. Erre mondják azt: a szabályozókhoz való alkalmazkodás. Két, külföldi befektetőket is magában foglaló vegyes vállalat megalakítása csak a döntésükön múlik. Ugyan a továbbfejlődést csak így látnák biztosítottak, de hogy kívánnak, s még gondolkodnak róla, arra a VOSZ-ülésen hallottak szolgálnak magyarázattal. Mindenestre, büszké a „Kiváló Kisvállalkozó” címre, s szeretnék, ha azok is maradhatnának.

T. Sz. I.

Forintfordító

Mostanában nekem is elég sűrűn teszik fel a kérdést, hogy „Szerinted mennyi az infláció”. Válaszom hallatán legtöbb beszélgetőtársam kissé meghökken. Mert „bejött gyakorlatunk” szerint a leértékelődést a forint százezeres értékvesztésével szokás jelölni. A mind kevesebbértékes forint nem szokott a másik oldalára fordítani, azaz nem szokás úgy vizsgálni értékcsökkenését, hogy ne csak inflációs, gazdasági oldalát nézzük. Pedig ha valóságos képet akarnánk kapni az infláció mértékéről, csakis úgy lenne szabad vizsgálni, és kalkulálni, hogy az egy forintot termelő, és az egy forinttal-forintból élő emberi tényezőket, a gazdasági mellett a társadalmi értékjelenségeket is figyelembe vesszük. Mert forintjaink manapság már nem csak a „közgazdasági környezet tényezőinek együttes hatása következtében” érnek kevesebbet, hanem sajátos emberi közegünk változásainak következtében is. S ennek az emberi közegnek a devalválódása, leértékelődése sajnos ugyanolyan (ha nem még nagyobb) veszélyt jelent a mai magyar társadalom megélhetésére, mint a tisztán gazdasági tényezők.

Forintjainkat ugyanis mindinkább olyan emberek termelik meg, s fogyasztják el, élik fel, kiknek forinttal termelői, illetve fogyasztói szokásai nem a magasabb, a fejlettebb színvonalak felé tendálnak. Hiszen forinttermelő népességünk többsége a nehezedő körülmények közepette mind több munkaráforgatással, több erőfeszítéssel, sőt, önkiszákmányolással saját pénzét. Amiből aztán egyre kevesebb futja arra, ami igazán elősegítené regenerálódását, testi és szellemi feltöltődését, harmonikus életvitel kialakítását. Túlmunka, rohanás, feszítettség. Közösség, vagy az ingerültség levezetésére káros szenvedélyek; önpusztító életmód felé sodródás, túlzó vagy nem is levő igényekkel. — Ha alaposan magunkba, s környezetünkbe nézünk, többnyire ezt látjuk. Olyan tüneteket, amiből a társadalomkutató már joggal vonhat le afféle következtetést, hogy emberi tényezőink ked-

vezőtlen irányokba változnak, s mindinkább leértékelődnek. Hovatovább betegnek tekinthető társadalmunk, s a testi és lelki bajainkat mindenki egyre jobban érezheti saját magán. A túlhajtott munkatempó mellett egy idő után sokaknak csökken a munkabírása, a munkaereje értéktelenedik, s ezzel párhuzamosan szaporodnak belső feszültségei; egzisztenciális és morális problémái hatványozódnak.

Napjainkra világosan látható (elég csak, ha az egészségügyi, népességi statisztikákat, nyilvántartásokat hívjuk ehhez segítségül), hogy lakosságunk az elmúlt évek, illetve a mostani időszak nagy társadalmi változásai-ból adódó teherterheléseire nem volt felkészülve sem testileg, sem lelkileg. S éppen ezért mára széles társadalmi rétegeknél kezdnek kimerülni azok a tartalékok, amelyek eddig még magasabb értéken tartottak forinttermelő-fogyasztó népességünket. A gazdasági-társadalmi terhek növekedése közepette az emberek képességei általában elégtelenek ahhoz, hogy egyensúlyukat fenntartsák; ugyanakkor a társadalomtól igen kevés segítséget remélhetnek ehhez. Hogy csak egyetlen példát említsünk: az önálló létfeltételek talán legfontosabbikához, a lakás-szerzéshez az egyén mind kevesebb társadalmi támogatást kap(hat), otthonhoz jutási perspektívái igen bizonytalanok még akkor is, ha éjt nappallá téve dolgozik érte. Csoda, ha kilátástalannak véli az egészséget, és elmegy a kedve a lakás-szerzésről is, a munkától is, ha meg hasonlít saját helyzetével, s fölbomló belső tartaléka, lelki egyensúlytalansága „feszültséglevezetéseket” egészséghátrahagyó szokások felé viszi a többséget? Sajnos, nem. Mert az önmérsztés kevesebb energiába kerül, mint az önpusztítás. Ez utóbbi ugyanis olyan belső tartást, felkészültséget és életlehetőségeket kíván, amiknek éppen a legvesztettebb társadalmi csoportjaink vannak híjával. Azok, akik leginkább teher-selvitel a nehezedő életfeltételeknek, s akiknek konfliktuselhárító képessége csökken, akik nem képesek

kiegyensúlyozni a terhelést. *Hiba lenne úgy vélekedni, hogy a belső tartás megőrzése, az egyensúly megtartása az egyes emberek testi-lelki erején múlik csak! Felelősségérzetet, belső morális erőt (úgy is, mint forintérték-fedezetet) csak akkor lehet elvárni az emberektől, ha a belső szabályozás kívülről is találkozik visszaigazolóssal.*

Ezért kellene az eddiginél jobban figyelni arra, hogy a forinttermelő-fogyasztó „emberi közeg” valójában milyen is ma nálunk, mennyire devalválódott, illetve, milyen értékcsökkentő vagy „növelő” tényezőivel számolhatunk. Melyek azok a jelenségek, amik arrafelé visznek, hogy meggyengítsék, értéktelensséges társadalmunk testi-lelki erejét (azaz a forinttermelő emberi oldalát), s miként lehetne tenni ellenük? Azt hiszem, nem elhanyagolandó kérdések s tennivalók. Közösség és egyén számára egyaránt. Mert csak őszinte, nyílt helyzetfelméréssel, ilyen gondjainkkal való szembenézéssel lehet megállítani majd egyszer inflálódásunkat; gazdasági, egzisztenciális, morális és értékvesztésainkat.

Szabó Magdolna

Szavazott a vállalati tanács

Felmentették a Csomiép igazgatóját

A Csongrád Megyei Tanács Elnöki Vállalatnál tegnap, pénteken rendkívüli vállalati tanácsulást tartottak. A gyűlekező tagok egyike tökmagall kinalta tarsait. Viccesen ezt tette hozzá: inkább ezt köpökdjűk, mint egymást. Valóban, a tárgyalási téma fontosságához méltó, kultúrát elintézési módját választották Boldizsár Sándor igazgató felmentésépek, aki a korábbi, november 29-i vb-ülésen jelentette be lemondási szándékát. A tagok ekkor elfogadták ezt. A mostani ülés ennek az aktusnak a törvényesítését jelentette. Ugyanis ehhez a megyei tanács vb, vállalati párt- és a szakszervezeti testület előzetes egyetértése szükséges,

melyet meg is adtak. A 25 tagból három igazoltan távol maradt, közülük Boldizsár Sándor is, aki szabadságon volt. A titkos szavazás eredményeként egy elnölsvavazattal a vállalati tanács elfogadta a közös megegyezésen alapuló felmondásból adódó, igazgatói tisztségből való felmentést.

Az igazgatói állásra pályázatot hirdettek, az átmeneti időszakban Domján András műszaki igazgatóhelyettes megbízott igazgatóként irányítja az 1200 fős vállalatot. Egyben a vt megbízta, hogy a 6 hónap felmondási időre új munkaszerződést kössön Boldizsár Sándorral, akit az elképzelések szerint a beosztásnak

megfelelő fizetéssel meliorációs fejlesztőként alkalmaznak.

Az okokat a vt-elnök, a megbízott igazgató, a vállalati szakszervezeti és a párttitkár által elmondottak alapján röviden úgy foglalta össze: A vállalat helyzete szorított e lépés megtételére, az úgynevezett „téglaügy” csak egy morális momentum. A gazdálkodásban a romlás jelei mutatkoztak, a vállalatvezetés egysége megbomlott, s ha most nem szánták volna el magukat a változtatásra, a helyzet kritikussá válhatott volna. A vezetés dolga nem az, hogy egymással foglal kozzanak, hanem egységes elképzelés szerint a gazdaságosabb termelés feltételeit

mielőbb megteremtteni. E változtatások véghezvitelét az elvesztett tekintély miatt elképzelhetetlennek tartották a régi módon.

A téglaügyet illetékes fórumokon vizsgálták, s ezért az elmarasztalást már megkapta a volt igazgató, így a vt a magánélet részeként kezelte az esetet. A vállalat érdekében döntöttek, s nem Boldizsár Sándor ellen. Emberséges hozzáállással nem kívánták akadályozni a tisztességes visszavonulását. A vállalat és igazgató útjai elváltak, s valóban senkinek sem érdeke, hogy a maguk módján ne érvényesülhessenek: most már külön-külön.

T. Sz. I.